

สภาพปัญหาและความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

ของอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The Problems and Needs Innovation for Develop Education Management of
Professors in Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education
Silpakorn University

Received: May 13, 2021

Revised: June 25, 2021

Accepted: June 28, 2021

เพ็ญพนอ พ่วงแพ และคณะ*

Phenphanor Phuangphae, et al.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) เพื่อศึกษาความต้องการ และข้อเสนอแนะของอาจารย์เกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 8 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหา อุปสรรคของการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา 2) แบบสัมภาษณ์ความต้องการ และข้อเสนอแนะของการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาสำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาและอุปสรรคการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.94) 2) ความต้องการและข้อเสนอแนะการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

และคณะผู้ร่วมวิจัย 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธ์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู (Assistant Professor Dr. Sirin Laddaklom Booncherdchoo)

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล (Assistant Professor Dr. Saranya Chanchusakun) 3) อาจารย์ ดร.ศศิพัชร จำปา (Dr. Sasiphat Champa) อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: phenphanor@hotmail.com

.....
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและการประเมินผล, ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน, ด้านสื่อการสอน และด้านหลักสูตร ตามลำดับ

คำสำคัญ : สภาพปัญหาและความต้องการใช้นวัตกรรม/ การพัฒนาการจัดการศึกษา

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the problems about the innovative approaches to develop education of Professors in Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Silpakorn University; 2) to study needs and suggestions of teachers on innovative approaches to develop education of Professors in Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Silpakorn University. The sampling of the research is 10 Professors in academic year 2019 of Faculty of Education Silpakorn University with more than 8 years of teaching experience. The instruments were 1) the interview form about problems and obstacles of using innovation in teaching process, 2) the interview form about demand and recommendations of the use of innovation in teaching process for preservice teachers. Descriptive statistic were applied for data analysis including mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), percentage (%) and content analysis.

The research revealed that; 1) The Problems and obstacles for the use of innovation in the teaching process of the teachers. Overall, it was at a high level ($\bar{X}$ = 3.74, S.D. = 0.94) 2) The Needs and suggestions for the use of innovation in education management of the instructor. Overall, it was at a high level ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 1.05), When considered individually, found that all topics were reached at high level, including measurement and evaluation, teaching and learning methods, teaching media and the curriculum

Keywords : Problems and Needs Innovation/ Develop Education Management

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ตลอดจนเรื่องของการศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่ทำให้ทุกหน่วยงานต่างจำเป็นต้องมีการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ นั่นคือ การให้การศึกษา เพราะการศึกษาสามารถถ่ายทอดวิทยาการใหม่ ๆ ให้ทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ และสามารถพัฒนาเด็ก เยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เข้าสู่โลกอนาคต โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด มีทักษะ

.....
เทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2017: 1-2) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนการพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ซึ่งได้กำหนดนโยบายให้สอดคล้องตอบรับกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล 2) ยกระดับคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 3) ผลิิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมรองรับความต้องการของตลาดงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 4) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล 5) พัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 6) พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน 7) พัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษา และองค์กรทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และเห็นว่าการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Lawless and Pellegrino, 2007)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีจุดเน้นเพื่อมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ความคิด ความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สามารถดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องตระหนักถึงภารกิจในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ และคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ สมุณทรา พรหมบุญ (Promboon, 2003) เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยส่งผลประโยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด โดยการถ่ายทอดความรู้ทักษะจากผู้สอนไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่สามารถพัฒนาให้ การศึกษาบรรลุเป้าหมาย และนวัตกรรมการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้กระบวนการจัดการศึกษามีคุณภาพ สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ (Sinthapanon, 2010) กล่าวว่า นวัตกรรมจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการคิด ในสิ่งใหม่ ๆ รวมไปถึง สื่อในการเรียนการสอนที่ครู ไม่เคยได้ใช้มาก่อน หรือดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้เกิด ความทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถที่จะตอบสนอง การเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนแบบมีส่วนร่วม การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น กล่าวโดยสรุป นวัตกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถในการใช้นวัตกรรมสื่อการสอน เป็นตัวกลางหรือช่องทางถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ รวมไปถึงประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยสื่อการเรียนก็นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียน ผู้สอนได้แสดงบทบาท และเกิดความเข้าใจในวิชาที่เรียนที่สอนกันได้มากขึ้น

สำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นสถาบันการศึกษาอีกแห่งหนึ่งระดับอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตหลากหลายคณะวิชา โดยมีวิสัยทัศน์ที่กล่าวว่า “ศิลปากรเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งการสร้างสรรค์” มินโยบายที่พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านการศึกษา การวิจัย นวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากรที่กล่าวถึง “องค์กรแห่งการสร้างสรรค์ มีความเป็นเลิศ มีความเป็นมืออาชีพด้านการศึกษา (Organization of Creativity, Educational Excellence and Professionalism) ระดับ 1 ใน 3 ของประเทศ” และสอดคล้องกับปณิธานของคณะศึกษาศาสตร์ “ผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ การวิจัย นวัตกรรมทางการศึกษา อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ของสังคม” จะเห็นได้ว่า นวัตกรรมการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพ การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาให้สำเร็จนั้น ผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อน ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาที่กล่าวว่า องค์กรแห่งความเป็นเลิศ ด้านการศึกษา (Excellent Educational Organization)

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรมการศึกษาในการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต้องมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษา ผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ตามแนวปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism Theory) ซึ่งจะเห็นได้ว่า นวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้ตามอัตภาพ ตามความสามารถของแต่ละคน จำเป็นที่ครูจะต้องแสวงหาหรือพัฒนานวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยเน้นการบูรณาการ “ศิลป์และศาสตร์ สร้างสรรค์ชาติยั่งยืน” ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ในการพัฒนาบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ที่กล่าวถึง การส่งเสริมความเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านการศึกษา การวิจัย นวัตกรรมทางการศึกษา โดยศึกษาจากงานวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพ็ญพนา พ่วงแพ และคณะ (Phuangphae, et al., 2019) ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์ อาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและผู้ใช้บัณฑิต ทำให้เกิดข้อค้นพบว่า ควรมีการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น ด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อส่งเสริมการนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการสร้างสรรค์ ผลการดำเนินการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาครูทั้งด้านการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาตนเองของครู พัฒนาผู้เรียน และเป็นแนวทางไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพ ในเตรียมความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาความต้องการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 8 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน ได้แก่ อาจารย์จากสาขาการสอนภาษาไทย จำนวน 2 คน อาจารย์จากสาขาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 2 คน อาจารย์จากสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน อาจารย์จากสาขาการประถมศึกษาจำนวน 2 คน และอาจารย์สาขาหลักสูตรและการนิเทศ จำนวน 2 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมสำหรับการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในระดับอุดมศึกษา
2. เป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อไป
3. เป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาวิชาชีพครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านนวัตกรรมการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์ถึงสภาพปัญหาและความต้องการนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโดยมีเครื่องมือในการวิจัยคือ

1. แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ และแบ่งออกเป็นข้อคำถาม 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพปัญหา อุปสรรคการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา และตอนที่ 2 ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งลักษณะของคำถามมีทั้งแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบคำถามปลายเปิด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา มีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

.....
1.1 ศึกษาแนวคิดในการสัมภาษณ์อาจารย์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

1.2 กำหนดประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 สร้างร่างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นข้างต้น

1.4 นำร่างแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดประเมินผล พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาความถูกต้องของภาษา ผลการวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ในทุกประเด็นการประเมิน

1.5 ดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจัดทำแบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหา อุปสรรค ความต้องการในการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค ความต้องการและข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2562

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำข้อมูลมานำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถสรุปเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

สภาพปัญหาและอุปสรรคการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.94) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.96) รองลงมาด้านการสนับสนุน ส่งเสริม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.95) ด้านสื่อ นวัตกรรม

.....
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.99) และด้านครู อาจารย์ผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.99) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

ความต้องการการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 1.10) ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.96) ด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.03) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ นอกจากนี้ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตร พบว่า ควรตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ในการใช้นวัตกรรมเพื่อการจัดการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือจากทุกส่วนงานในการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้บูรณาการเรียนการสอนทั้งใน และนอกห้องเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนา การจัดการศึกษา ของอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.94) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.96) เนื่องจากสภาพปัญหา ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อมในการใช้นวัตกรรม อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า สถานที่และสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่ได้รับความสะดวก ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อต่าง ๆ และยังมีขาดงบประมาณ ในการพัฒนานวัตกรรม, ขาดวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย รวมทั้งขาดบุคลากรที่ให้บริการหรืออำนวยความสะดวกในการใช้นวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยาพร ช่างปั้น (Changpan, 2015: 245-252) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดงบประมาณในการจ้างบุคลากรที่จะนำมาให้ความรู้แก่นักเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสื่อและแหล่งเรียนรู้อาเซียนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับชนิดานันท์ จิรศักดิ์สงวน (Chirasaksa-nguan, 2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอนของอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการใช้สื่อการสอน พบปัญหาในด้านผู้สอน ได้แก่ ไม่มีเวลา

.....
ในการผลิตสื่อ ปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่า สื่อที่มีอยู่ไม่สามารถใช้งานได้ ในด้านการจัดและบริหารสื่อการสอน พบปัญหาขาดแคลนบุคลากรประจำที่ทำหน้าที่ให้บริการใช้สื่อในการเรียนการสอน ส่วนปัญหาด้านปัจจัยสนับสนุน พบว่า ขาดการทำบัญชีรายชื่อ สื่อการสอนที่มีอยู่ให้ผู้สอนได้ทราบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาลัย หวังวนิชพันธ์ (Wangvanitchaphan, 2010) ได้ทำการศึกษาปัญหาและการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีปัญหาการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน โดยมีปัจจัยที่เป็นสิ่งเร้าภายนอกที่เป็นปัญหาสูงสุด คือ การสนับสนุนด้านการเงิน เรื่อง การขาดงบประมาณในการสร้างหรือผลิตนวัตกรรมเพื่อใช้ในการสอน และสอดคล้องกับ วไลลักษณ์ นามวงศ์ (Namwong, 2012) ได้ทำการศึกษาสภาพการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มดอกคำใต้ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ รายด้าน ได้ดังนี้คือ ขาดงบประมาณในการสนับสนุนในการจัดซื้อสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนข้อเสนอแนะการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ รายด้านโดยภาพรวมมีดังนี้ ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับการใช้ และผลิตสื่อเทคโนโลยีสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี (สื่อ ICT) เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้มีจำนวนที่เพียงพอสอดคล้องยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ จันทรมา (Janma, 2009) ได้ทำการศึกษาความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยในด้านปัญหา พบว่า (1) อาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้าน คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเจ้าหน้าที่และการบริการ และด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง (2) อาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2. ความต้องการการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา ของอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 1.10) ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.96) ด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.03) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 1.13) เนื่องจากการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่อาจารย์ควรคำนึงถึงและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของนวัตกรรมการเรียนรู้แต่ละประเภท สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ เหล็กกล้า และบัญชา สมบูรณ์สุข (Hlekla and Somboonsuk, 2012: 3) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอน มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และมีความต้องการพัฒนาด้านเทคนิควิธีสอน ปัจจัยด้านชีวิตสังคม ได้แก่ ประสบการณ์ และการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทิน เจริญอินทร์ และมณฑา จำปาเหลือง (Charoenin and Jumpaluang, 2018) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

.....
การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.52) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการสร้างต้นแบบนวัตกรรม ด้านการทดลอง
ใช้นวัตกรรม ด้านการกำหนดกรอบแนวคิด และด้านการเผยแพร่นวัตกรรม เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะ
จากการสัมภาษณ์คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตร ควรตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21
ในการใช้นวัตกรรมเพื่อจัดการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้
ส่งเสริมความร่วมมือจากทุกส่วนงานในการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการนำนวัตกรรมการศึกษา
ไปใช้บูรณาการการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21
และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับชนิตาภานันท์ จิระศักดิ์สงวน
(Chirasaksa-nguan, 2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอนของอาจารย์
วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้สอนควรจัดใหม่ มีผู้รับผิดชอบในการผลิตสื่อการเรียนการสอน
ส่วนด้านสื่อการสอน ควรจัดให้มีสื่อที่หลากหลายและทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับด้านการจัด และบริการสื่อการสอน
ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้สามารถให้คำแนะนำและหาสื่อมาบริการอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้มีงบประมาณ
สนับสนุน อุปกรณ์และส่งบุคลากรไปอบรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ จันทร์มา (Janma, 2009)
ได้ทำการศึกษาความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ผลการวิจัยในด้านความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยมีดังนี้

- 1) อาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความต้องการใช้สื่อ
การเรียนการสอนและรายด้านทุกด้าน คือ ด้านวัสดุ ด้านอุปกรณ์ และด้านสถานที่และบริการ อยู่ในระดับมาก
- 2) อาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความต้องการใช้สื่อ
การเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Laskowski, 2002) ได้ศึกษาการใช้สื่อในห้องเรียน ผลการวิจัย
แสดงให้เห็นว่า การประเมินคนในคณะและผู้สอนที่วางแผนในการใช้สื่อ สำหรับการวิจัยและเผยแพร่ พบว่า
ยังมีความต้องการในการใช้สื่อในการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อในการสอนในชั้นเรียนและในการวิจัยได้รับความ
นิยมน้อยอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการของการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนา
การจัดการศึกษาของอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ด้านการวัดและการประเมินผล ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการวัดและการประเมินผลที่ได้จากใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู
2. ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้คณาจารย์ได้มีการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชา
3. ด้านสื่อการสอน ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมเจ้าหน้าที่มาสนับสนุนและดูแลจัดการอำนวยความสะดวก เรื่อง การดูแล การจัดเก็บสื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในห้องเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
4. ด้านหลักสูตร หากมีการปรับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตในครั้งถัดไป ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมรายวิชาที่เน้นการใช้นวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาของแนวทางการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการสอน และการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูต่อไป
2. ควรศึกษาโดยการวิเคราะห์ตัวแปรอื่น ๆ ที่สำคัญ ให้เกิดแนวทางการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อไปในอนาคต

References

- Changpan, K. (2015). "A Study of States Problems and Solution on Academic Administration Prepare for The ASEAN Community of High School in Angthong". **VRU Research and Development Journal Humanities and Social Science** 10(2): 245-252. (in Thai)
- Charoenin, S., and Jumpaluang, M. (2018). "Relationship between Knowledge Management and Learning Innovation Creation of Teachers under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2". **Veridian E- Journal** 11(2): 1744-1755. (in Thai)
- Chirasaksa-nguan, C. (2007). **State Needs and Problems of Using Instructional Media of Chonburi Vocational College Instructors**. Master of Education Thesis Program in Educational Technology Faculty of Education Kasetsart University. (in Thai)
- Hlekklá, A., and Somboonsuk, B. (2012). **Problems and Needs for Educational Technology and Innovation Development in Private Vocational Schools in Hat Yai District, Songkhla Province**. Master of Arts Thesis Program in Human and Social Development Faculty of Liberal Arts Prince of Songkhla University. (in Thai)

-
- Janma, K. (2009). **Need and Problems Concerning The Utilization of Instruction Media at The Institute of Internationnal Studies, Ramkhamhaeng University**. Master of Education Thesis Program in Educational Technology Faculty of Education Ramkhamhaeng University. (in Thai)
- Laskowski, M. S. (2002). "Faculty and Instructor Use of Media in The Classroom: Results of Two Surveys". **College & University Media Review** 9(1): 73-95.
- Lawless, K. A., and Pellegrino, J. W. (2007). "Professional Development in Integrating Technology into Teaching and Learning: Knowns, Unknowns, and Ways to Pursue Better Questions and Answers". **Review of Eductional Research** 77(4): 575.
- Namwong, W. (2012). **The Management of Information Technology for Teaching and Learning of Teachers in Dokkhamtai Primary School Area 1 under Phaya Primary Education Service Area Office1**. Paper independent Study. Education Administration, University of Phayao. (in Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2017). **Policy Fiscal Year 2017 Office of The Basic Education Commission**. Bangkok. (in Thai)
- Phuangphae, P., et al. (2019). "A Study of Characteristics of Pre-service Students in The Social Studies Program, Faculty of Education, Silpakorn University". **Silpakorn University Journal** 39(5): 117-127. (in Thai)
- Promboon, S. (2003). "Education Reform: Alternative Problems and Solutions". **Journal of Education SWU** 11(1): 2-4. (in Thai)
- Sinthapanon, S. (2010). **Innovative Teaching Management for Improve The Quality of Youth**. Bangkok: 9119 Technic Printing. (in Thai)
- Wangvanitchaphan, S. (2010). **The Problems and Utilization of Instruction Innovations of Lecturer in Faculty of Industrial Education**. Faculty of Industrial Education. Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. (in Thai)